

Planinska šola – planinska abeceda, ki obiskovalce gora usposablja za varnejše samostojno gibanje v gorah

Pripravil: Blaž Lesnik

Gotovo se vsak, ki je bil kdaj tako ali drugače vključen v planinsko izobraževanje, spominja rožnatih platnic Planinske šole iz leta 1983. Ta učbenik je številnim generacijam predstavljal temeljno gradivo pri spoznavanju planinske abecede. Enaindvajset let po njegovi izdaji, ko slišimo že za izraz planinska pismenost, je svoje mesto na policah Planinske založbe PZS dobila Planinska šola z letnico 2004. Letos (2011) je izšla druga, dopolnjena izdaja.

Najboljša knjiga za vse, ki zahajajo v gorski svet, je narava sama, a če jo želimo spoznati in pravilno brati, je prej treba vzeti v roke tudi v platnice vezano knjigo. Ta je spremljala programe temeljnega planinskega usposabljanja in izobraževanja skoraj od vsega začetka. Skupek vsega znanja, izkušenj in veščin, s pomočjo katerih v gorah poskrbimo za svojo in za varnost preostalih obiskovalcev gora ter za gorsko naravo, imenujemo Planinska šola in jo poznamo od leta 1961. Prvo urejeno gradivo, ki je bilo namenjeno slušateljem planinskih šol, je izšlo pet let pozneje, nato pa dopolnjeno in drugače zasnovano še leta 1970 in 1977.

Vsekakor je zadnji podvig večjega števila avtorjev (gl. urednik Bojan Rotovnik) Planinske šole najbolj dodelan in tako vsebinsko, metodološko kot didaktično najustreznejši učbenik do zdaj. Kot lahko preberemo v besedi recenzenta (dr. Stanislav Pinter), publikacija z vsebinskega vidika natančno sledi v praksi preizkušenemu modelu planinske šole, katerega okvir določa njen predmetnik. Preletimo kazalo: vsebina 326 strani je razdeljena na osem poglavij, ki se členijo naprej v podpoglavja. Učbenik obdela planinsko zgodovino in vrednote v poglavju Kulturne in sociološke osnovne planinstva, drugo poglavje (Planinec, bio-psiho-socialno bitje) vključuje prehrano in družabnost v gorah. Poznavanje osnov prve pomoči in reševanja (tretje poglavje) sodi v planinsko šolo od vsega začetka, sledi spoznavanje naravnih in družbenih značilnosti gorske pokrajine. V petem poglavju (Razvedanje) se srečamo s planinskimi potmi in orientacijo, v šestem pa izvemo vse o pripravah na turo (Načrtovanje ture). Pri Varnosti v gorah se srečamo z vremenoslovjem in nevarnostmi, učbenik pa se konča s poglavjem Bivanje v naravi, kjer beremo o opremi in gibanju v gorah. Druga, dopolnjena izdaja, ki je izšla v nakladi 600 izvodov, prinaša nekaj temeljito prenovljenih poglavij (Kulturne in sociološke osnove planinstva, Prehrana v gorah, Prva pomoč in reševanje ter poglavje o

snežnih plazovih), nekaj pa je prevetrenih (Gorsko okolje, Razvedanje in Osebna in tehnična oprema).

Ob koncu še omenimo, da sta tudi prenovljeni akciji Mladi planinec in Ciciban planinec povezani s planinsko šolo oziroma se vanjo vključujeta. Planinska šola je torej temeljna in obvezna strokovna literatura, namenjena vsem, ki prenašajo gorniško znanje in izkušnje na druge, zlasti na mlajše in novince. Ob izvajanju planinske šole nudi vsebinski okvir, zahtevnost katerega pa moramo vsakokrat prilagoditi skupini udeležencev glede na njihovo starost, predhodno znanje in izkušnje. Za vse, ki bodo po učbeniku segali samostojno, pa velja opozorilo: za varno hojo v gore ni dovolj le teoretično znanje, ampak je treba pridobiti tudi praktične izkušnje, ki jih najlažje pridobite v organiziranih akcijah planinskih društev.

Stran, namenjena preverjanju znanja iz planinske šole: <http://ps.pdhudournik.si/>.

Poleg Planinske šole je PZS izdala še vrsto drugih učbenikov, ki so lahko v pomoč vodnikom, mentorjem planinskih skupin in drugim: Vodniški učbenik, Mentor planinske skupine, Planinski tabori, Planinska orientacijska tekmovanja.

